

spasitel

JO NESBØ

This translation has been published with the financial support of Norla.

Copyright © Jo Nesbø 2005

Published by agreement with Salomonsson Agency

Translation © Kateřina Krištůfková 2012

ISBN 978-80-87497-08-1

Úterý 15. prosince

Anonymita

Stál na nejvyšším bodě nejrušnější osloské pěší zóny, třídy nesoucí jméno po švédsko-norském králi Karlu Joha-
novi. Naučil se nazpaměť mapu, kterou si opatřil v ho-
telu, a věděl, že budova, jejíž siluetu vidí na západě, je
Královský palác, a že na východním konci leží osloské
hlavní nádraží.

Otřásl se.

Vysoko nahoře na jedné domovní zdi svítily červe-
né neónové číslice ukazující počet stupňů pod nulou.
Jemu i sebemenší pohyb vzduchu připadal jako závan
ledového větru pronikající mu kabátem z velbloudí srs-
ti, s nímž byl doposud velice spokojen, zejména proto,
že ho koupil v Londýně za pozoruhodně nízkou cenu.

Na hodinách vedle ukazatele stupňů svítilo devate-
náct nula nula. Vydal se směrem na východ. Vypadá to
dobře. Tma, spousta lidí a jediné bezpečnostní kamery,
které zahlédl, byly na dvou bankách a namířené na je-
jich bankomaty. Už vyloučil metro jako alternativní úni-
kovou cestu kvůli kombinaci značného počtu bezpeč-
nostních kamer a malého počtu lidí. Oslo je menší, než
si myslel.

Vešel do jednoho obchodu s oblečením, kde si našel modrou čepici za čtyřicet devět korun a vlněnou bundu za dvě stovky, ale své rozhodnutí změnil poté, co narazil na slabý pršiplášť za sto dvacet. Když si ho zkoušel v kabině, všiml si, že má v kapse saka ještě pořád tabletu do pisoárů z Paříže, rozdrčenou na prášek a částečně vetřenou do látky.

Restaurace se nacházela o sto metrů dále na téže pěší zóně, po levé straně. Ihned si všiml, že tam mají samoobslužnou šatnu. Prima, to věc usnadňuje. Vešel do jídelního sálu. Zpola plný. A přehledný, z místa, kde stál, viděl všechny stoly. Přišel k němu číšník a on si u něj rezervoval na zítřejší den na šestou večer stůl u okna.

Před odchodem si prohlédl záchody. Nebylo tam okno. Jediný jiný východ vede tedy kuchyní. To nevádí. Žádné místo není dokonalé a je více než nepravděpodobné, že bude potřebovat nějakou alternativní únikovou cestu.

Vyšel z restaurace, pohlédl na hodinky a zamířil pěší zónou k hlavnímu nádraží. Lidé se dívali do země a stranou. Malé město, ale přesto chladný velkoměstský odstup. Fajn.

Došel na peron, z něhož odjíždí rychlovlak na letiště, a znovu pohlédl na hodinky. Z restaurace šest minut. Vlak jede každých deset minut a cesta trvá devatenáct minut. Takže by mohl být ve vlaku v devatenáct dvacet a na letišti v devatenáct čtyřicet. Příímý spoj do Záhřebu odlétá ve dvacet jedna deset a letenku má v kapse. Za akční cenu od společnosti SAS.

Spokojeně opustil nový vlakový terminál, sešel po schodišti, prošel částí se skleněnou střechou, která očividně byla starou odjezdovou halou, ale kde teď byly obchody, a vyšel ven na otevřené prostranství. Železniční náměstí, stálo na mapě. V jeho středu, uprostřed tramvajových kolejí, aut a lidí, trůnila socha tygra ve skoku v nadživot-

ní velikosti. Nikde však neviděl telefonní automat, jak tvrdila recepční. Na konci náměstí, u přístřešku, stál houf lidí. Popošel blíž. Někteří z nich měli hlavy v kapucích sražené dohromady a hovořili spolu. Možná pocházejí ze stejného místa, třeba to jsou sousedé, kteří tu čekají společně na autobus. Ovšem jemu to připomnělo něco jiného. Spatřil předávku z ruky do ruky i vyzáblé muže spěchající pryč se zády skloněnými před mrazivým větrem, a pochopil, o co jde. Viděl prodávat heroin jak v Záhřebu, tak v jiných evropských městech, nikde však tak otevřeně jako tady. Nato mu došlo, co mu to připomnělo. Zástupy, v nichž sám stál po odchodu Srbů. Uprchlíci.

Pak přece jen přijel autobus. Byl bílý a zastavil kousek od přístřešku. Dveře se otevřely, ale nikdo nenastoupil. Místo toho vystoupila dívka v uniformě, kterou ihned poznal. Armáda spásy. Zpomalil krok.

Dívka došla k jedné z žen a pomohla jí do autobusu. Dva muži ji následovali.

Zastavil se a přihlížel. Náhoda, pomyslel si. Nic víc. Otočil se. A tam, na zdi věžičky s hodinami, uviděl tři telefonní automaty.

O pět minut později už měl vyřízený telefonát do Záhřebu. Informoval ji, že všechno se zdá být v pořádku.

„Poslední úkol,“ zopakovala.

A Fred mu pověděl, že na stadionu Maksimir vedou jeho Modří, Dinamo Záhřeb, nad Rijekou po prvním poločase 1:0.

Hovor ho stál pět korun. Hodiny na věžičce ukazovaly devatenáct dvacet pět. Odpočítávání bylo zahájeno.

Zájmová skupina se scházela v komunitním centru kostela Vestre Aker.

Obě strany šterkové cesty vedoucí ke zděnému domečku ve svahu vedle hřbitova lemovaly nahrnuté hromady sněhu. V holé shromažďovací místnosti s plastovými

židlemi vystohovanými podél stěn a s dlouhým stolem uprostřed sedělo čtrnáct lidí. Kdyby do místnosti někdo nečekaně vešel, možná by tipoval, že se tu koná schůze domovního výboru, ale tváře, věk, pohlaví ani oblečení přítomných neodhalovaly, co je tohle za společnost. Tvrdé světlo se odráželo v okenních sklech a linoleu na podlaze. Ozývalo se tiché mumlání a chrastění papírových kelímků. Zasyčela láhev minerálky, kterou kdosi otevřel.

Přesně v devatenáct hodin tlumený hovor utichl poté, co se zvedla ruka na konci dlouhého stolu a zazvonila na zvoneček. Pohledy všech se upřely na ženu kolem pětatřicítky. Sama na ně hleděla zpříma, bez známek strachu. Měla úzké přísné rty zjemněné rtěnkou, dlouhé husté světlé vlasy sepnuté jednoduchou sponou a velké ruce, které teď klidně a sebejistě spočívaly na desce stolu. Byla to, čemu se norský říká pohledná, což znamená, že měla pěkné rysy, ovšem bez onoho půvabu, který by ji kvalifikoval do skupiny žen, jež se v norštině označují jako sladké. Řeč jejího těla naznačovala sebeovládání a sílu, což ještě podporoval pevný hlas, jenž v následujícím okamžiku zaplnil chladnou místnost.

„Ahoj, jmenuju se Astrid a jsem alkoholička.“

„Ahoj, Astrid!“ odpovědělo shromáždění unisono.

Astrid rozevřela knížku před sebou a začala číst:

„Jediným požadavkem členství v Anonymních alkoholících je touha přestat pít.“

Pokračovala a kolem stolu se pohybovaly rty těch, kteří znali Dvanáct Tradic nazpaměť. V pauzách, kdy se nadechovala, byl slyšet zpěv místního pěveckého sboru zkoušejícího o patro výš.

„Dnešním tématem je První Krok,“ pokračovala Astrid. „Který zní tato: ‚Přiznali jsme svoji bezmocnost nad alkoholem – naše životy se staly nezvladatelné.‘ Začnu a budu stručná, neboť se považuju za člověka, který už má První Krok za sebou.“

Nadechla se a ušklíbla.

„Nepiju už sedm let a jako první si každý den po probuzení řeknu, že jsem alkoholička. Moje děti to neví, ty si myslí, že se máma jen vždycky snadno opila a přestala pít kvůli tomu, že bývala v opilosti moc naštvaná. Aby byl můj život vyrovnaný, potřebuje přiměřenou dávku pravdy a přiměřenou dávku lži. Může se stát, že půjde do hajzlu, ale já žiju den po dni, snažím se vyhýbat se prvnímu napití a momentálně pracuju na Jedenáctém Kroku. A tím teď skončím.“

„Děkujeme, Astrid,“ zahlaholilo shromáždění za doprovodu potlesku, sbor z prvního patra přitom pěl chvalozpěv.

Pokývla vysokému muži se světlými, nakrátko ostříhanými vlasy nalevo od sebe.

„Ahoj, jmenuju se Harry,“ pronesl muž mírně zastřeným hlasem. Jemná síť červených žilek na mohutném nose svědčila o dlouhém životě mimo řady střízlivých. „Jsem alkoholik.“

„Ahoj, Harry.“

„Jsem tu celkem nový, tohle je moje šesté setkání. Nebo sedmé. A zatím jsem se nevypořádal s Prvním Krokem. Tedy vím, že jsem alkoholik, ale ještě si myslím, že to zvládám. Takže to, že tu sedím, je svým způsobem protimluv. Ale přišel jsem sem kvůli slibu, který jsem dal jednomu psychologovi, svému příteli, který to se mnou myslí dobře. Tvrdil mi, že když dokážu první týdný vydržet řeči o Bohu a duchovnu, zjistím, že to funguje. No, nevím, jestli Anonymní alkoholičtí dokážou pomoci sami sobě, ale jsem ochotný to zkusit. Proč ne?“

Otočil se nalevo, aby naznačil, že skončil. Než se však stihl pořádně rozeznít potlesk, přerušila ho Astrid.

„To je nejspíš poprvé, co jsi na našich setkáních něco řekl, Harry. Takže to je milé. Ale možná bys nám toho chtěl povědět víc, když už jsi začal...“

Harry se na ni podíval. Ostatní také, protože vyvíjet nátlak na někoho ze skupiny je jasné porušení metody. Neuhnula před jeho pohledem. Už na dřívějších setkáních cítil, že ho pozoruje, ale jen jednou se na ni také podíval. Tehdy ji na oplátku dokonale sjel pohledem, přeměřil si ji od hlavy k patě a zpátky. To, co viděl, se mu celkem líbilo, ale nejvíc se mu zamlouvalo, že když se vrátil k hlavě, byl její obličej výrazně červenější. A na dalším setkání pro ni byl už našťestí vzduch.

„Ne, díky.“ odvětil.

Váhavý potlesk.

Zatímco mluvil další, Harry Astrid po očku pozoroval.

Po skončení setkání se ho zeptala, kde bydlí, a nabídla mu, že se s ní může svézt. Harry zaváhal, sbor o patro výš přitom dál naléhavě chválil Pána.

O hodinu a půl později kouřili každý mlčky cigaretu a hleděli na dým barvící tmou ložnice na modro. Mokré prostěradlo v Harryho úzké posteli bylo sice teplé, ale zima v místnosti přiměla Astrid, aby si přitáhla slabou bílou peřinu až k bradě.

„Bylo to krásné,“ pronesla.

Harry neodpověděl. Pomyslel si, že to asi nebude otázka.

„Udělal jsem se,“ pokračovala. „Hned napoprvé. To nebývá...“

„Takže tvůj muž je doktor?“ zeptal se Harry.

„Ptáš se mě už podruhé. A odpověď nadále zní ano.“

Harry přikývl. „Slyšíš ten zvuk?“

„Jaký zvuk?“

„To tikání. To jsou tvoje hodinky?“

„Nemám hodinky. To musí být tvoje.“

„Mám digitálky. Netikají.“

Položila mu jednu ruku na kyčel. Harry vyklouzl z postele. Ledové linoleum ho štípalo do chodidel. „Chceš vodu?“

„Hm.“

Harry došel do koupelny, a zatímco voda tekla, díval se do zrcadla. Cože to povídala? Že vidí v jeho pohledu osamělost? Naklonil se vpřed, ale kolem malých zorniček neviděl nic jiného než modré duhovky a vějíře cév v bělmu. Poté, co Halvorsen pochopil, že je s Ráchel konec, prohlásil, že by se Harry měl utěšovat s jinými ženami. Nebo jak se poeticky vyjádřil: vyšukat ze sebe melancholii. Jenže Harry na to neměl náladu ani chuť. Protože věděl, že každá žena, jíž by se dotkl, by se proměnila v Ráchel. A on potřeboval zapomenout, dostat ji z krve, žádná metadonová léčba lásky.

Ale možná se mýlil a Halvorsen měl pravdu. Protože to bylo prima. *Bylo* to krásné. A místo prázdného pocitu pramenícího ze snahy utišit jednu touhu tím, že uspokojí touhu jinou, se cítil nabitý. A současně odpočatý. Ona si posloužila. A jemu se její přístup líbil. Možná by to mohlo být tak prosté i pro něj.

Ustoupil o krok vzad a prohlédl si v zrcadle své tělo. Za poslední rok hodně zhubl. Méně tuku, ale také méně svalů. Začíná se podobat svému otci. Patrně.

Vrátil se do postele s plným pŕlitem, o který se rozdělili. Pak se k němu přitulila. Její kůže byla zpočátku lepkavá a studená, ale po chvíli ho začala zahřívát.

„Teď mi to můžeš povědět,“ vyzvala ho.

„Co jako?“ Harry pozoroval kouř splétající se v ornamentální písmeno.

„Jak se jmenovala? Protože jde o ženu, že?“

Písmeno se rozplynulo.

„To kvůli ní jsi k nám přišel.“

„Možná.“

Harry vyprávěl a přitom sledoval, jak mu oheň pomalu užívá cigaretu. Nejdřív pověděl kousek. Žena vedle něj byla cizí, byla tma a slova stoupala ke stropu a rozplývala se, a on si říkal, že takové to nejspíš musí být, když

člověk sedí ve zповědnici. Shazuje to ze sebe. Nebo to „přenechává“, jak to nazývají v AA. Potom vykládal dál. Vyprávěl o Ráchel, jak ho před rokem vyhodila z domu, protože jí připadalo, že je posedlý honem na jednoho zrádce v řadách policie, na Prince. A o Olegovi, jejím synovi, který byl unesen ze svého pokoje a použit jako rukojmí, když se Harry konečně dostal k Princi na dostřel. Oleg se s tím vypořádal dobře, vezmeme-li v úvahu okolnosti únosu a fakt, že byl svědkem toho, jak Harry únosce zabil v jednom výtahu na Kampenu. Ráchel to nesla hůř. Dva týdny po únosu, poté, co se dozvěděla všechny podrobnosti, mu sdělila, že už ho ve svém životě nesnese. Nebo lépe řečeno v Olegově životě.

Astrid přikývla. „Opustila tě kvůli tomu, cos jim způsobil?“

Harry zavrtěl hlavou. „Kvůli tomu, co jsem jim nezpůsobil. Ale co bych jim způsobit mohl.“

„Cože?“

„Vysvětloval jsem jí, že případ je uzavřen, ale ona tvrdila, že jsem posedlý, že to nikdy neskončí, dokud ti, které honím, budou dál tam venku.“ Harry típl cigaretu do popelníku na nočním stolku. „A pokud tam nebudou oni, najdu si někoho jiného. Někoho jiného, kdo by jim mohl ublížit. Prohlásila, že za tohle už nedokáže nést odpovědnost.“

„To zní, jako by byla posedlá ona.“

„Ne,“ usmál se Harry. „Má pravdu.“

„Vážně? Mohl bys to vysvětlit?“

Harry pokrčil rameny. „Ponorka...“ začal, ale zastavil ho silný záchvat kašle.

„Co jsi říkal o ponorce?“

„To povídala ona. Že jsem ponorka. Nořím se tam, kde panuje tma a chlad a kde se nedá dýchat, a na hladinu se vynořuju jen jednou za měsíc. Nechtěla mi dělat společnost tam dole. Nejspíš.“

„Pořád ji miluješ?“

Harry si nebyl jistý, jestli se mu líbí směr, který hovor nabral. Zhluboka se nadechl. V hlavě si přehrával konec poslední promluvy s Ráchel. Jeho vlastní hlas, tichý, jako obvykle, když měl vztek nebo strach: „Cože? Ponorka?“

Ráchelin hlas: „Vím, že je to špatný příměr, ale pochop...“

Harry zvedá ruce: „Jasně. Skvostný příměr. A co je ten... doktůrek? Letadlová loď?“

Ráchel sténá: „Ten s tím nemá nic společného, Harry. Tady jde o tebe a o mě. A o Olega.“

„Neschovávej se teď za Olega.“

„Schov...“

„Používáš ho jako rukojmí, Ráchel...“

„Já že ho používám jako rukojmí? Já jsem ho snad unesla a přitiskla mu pistoli ke spánku proto, abys TY mohl uspokojit svoji touhu po pomstě?“

Žily na krku jí vystupují a ona křičí tak, že má ošklivý hlas, hlas někoho jiného, sama nemá hlasivky na to, aby unesly takovýhle zuřivý vztek. Harry odchází a zavírá za sebou dveře, zlehka, téměř neslyšně.

Otočil se k ženě ve své posteli: „Ano, miluju ji. Miluješ svého muže, doktora?“

„Ano.“

„Tak proč děláš tohle?“

„On nemiluje mě.“

„Hm. Takže se mu mstíš?“

Užasle se na něj podívala. „Ne. Jsem jenom osamělá. A pak jsem na tebe měla chuť. Stejně důvody jako u tebe, řekla bych. Chtěl bys, aby to bylo složitější?“

Harry se zasmál. „Ne. Ne, takhle je to úplně v pohodě.“

„Jak jsi ho zabil?“

„Koho?“

„Bylo jich víc? Toho únosce přece.“

„To není důležité.“

„Možná ne, ale já bych si uměla představit, jak poslouchám tvoje líčení...“ Položila mu ruku mezi nohy, přitiskla se k němu a zašeptala mu do ucha: „... podrobností.“

„Tomu nevěřím.“

„To se pleteš.“

„O. K., ale já nerad...“

„Ale no tak!“ zasykla podrážděně a sevřela mu pevně úd. Harry se na ni podíval. Oči jí ve tmě tvrdě a modře zářily. Rychle nasadila úsměv a dodala sladoučkým hlasem: „Kvůli mně.“

Za oknem ložnice teplota dál klesala a způsobovala, že střechy na Bislettu začaly lupat a zpívat, Harry jí přitom líčil podrobnosti a cítil, jak nejprve ztuhla, pak stáhla ruku k sobě a nakonec zašeptala, že už to stačí.

Po jejím odchodu zůstal Harry stát v ložnici a naslouchal. Tomu lupání. A tikání.

Pak se sklonil ke kabátu, který skončil na podlaze společně s ostatním oblečením, když se na sebe s Astrid hned u vchodových dveří vrhli. V kapse našel zdroj toho zvuku. Dárek na rozloučenou od Bjarneho Møllera. Sklíčko hodinek se zablesklo.

Položil je do zásuvky nočního stolku, ale tikání ho pronásledovalo celou cestu až do říše snů.

Jedním z bílých hotelových ručníků otřel ze všech součástí zbraně přebytečný olej.

Dopravní ruch zvenčí k němu doléhal jako rovnoměrné dunění přehlušující malý televizor v rohu, který měl jen tři kanály se zrnitým obrazem a který hovořil jazykem, o němž předpokládal, že to je norština. Recepční si od něj vzala sako a slíbila mu, že ho bude mít do zítřejšího rána vyčištěné. Rozložil si všechny součásti zbraně vedle sebe na noviny. Poté, co oschly, pistoli opět složil,

namířil ji proti zrcadlu a stiskl spoušť. Ozvalo se hladké cvaknutí a on ucítil, jak se mu pohyb oceli přenesl do dlaně a paže. Výstřel nasucho. Falešná poprava.

Takhle se snažili zlomit Boba.

V listopadu 1991, po třech měsících souvislého obléhání a bombardování, Vukovar konečně kapituloval. Když Srbové pochodovali do města, lilo jako z konve. Společně se zbytkem Bobova oddílu, čítajícím kolem osmdesáti k smrti vyčerpaných, vyhladovělých chorvatských válečných zajatců, dostal rozkaz postavit se do řady před zbytky toho, co kdysi bývalo hlavní ulicí v jejich městě. Srbové jim nařídili, že se nesmí ani pohnout, a sami se uchýlili do vytápěných stanů. Kapky padaly s takovou silou, až bláto pěnílo. Po dvou hodinách začali padat první z nich. Když Bobův nadporučík vystoupil z řady, aby pomohl těm, kteří upadli do bláta, vyšel ze stanu mladý srbský voják – sotva chlapec – a střelil nadporučíka do břicha. Potom se už nikdo nepohnul, všichni jen zírali na déšť bičující louky kolem nich a doufali, že nadporučík brzy přestane křičet. Sám se rozplakal, ale pak za sebou uslyšel Bobův hlas: „Nebřeč.“ A přestal.

Nastalo odpoledne a podvečer, poté přijel otevřený džíp. Srbové se vyřítili ze stanu ven a salutovali. Pochopil, že muž na sedadle spolujezdce musí být velitel. „Kámen s měkkým hlasem“, jak se mu říkalo. Vzadu v džípu seděl muž v civilu se skloněnou hlavou. Džíp zaparkoval přímo před jednotkou, a protože on sám stál v první řadě, uslyšel, jak velitel žádá civilistu, aby si prohlédl chorvatské zajatce. Když dotyčný zdráhavě zvedl hlavu, okamžitě ho poznal. Byl to občan Vukovaru, otec jednoho chlapce od nich ze školy. Jeho pohled klouzal po řadách, došel k němu, ale on nezahlédl žádné známky toho, že by ho poznal. Muž klouzal pohledem dál. Velitel vzdychl, vztyčil se v džípu a vykřikl bez měkkosti v hlase do deště: „Kdo z vás má krycí jméno Malý spasitel?“

Nikdo z jednotky se nepohnul.

„Neodvažuješ se vystoupit vpřed, *Mali spasitelj*? Ty, který jsi vyhodil do vzduchu dvanáct našich tanků a připravil naše ženy o muže a srbské děti o otce?“

Čekal.

„No dobře. Kdo z vás je Bobo?“

Ani teď se nikdo nepohnul.

Velitel se podíval na civilistu, který napřáhl třesoucí se ukazovák směrem k Bobovi, stojícímu ve druhé řadě.

„Předstup,“ zakřičel velitel.

Bobo popošel těch pár kroků k džípu a k řidiči, který vystoupil a postavil se vedle vozidla. Potom se Bobo napřímil a zasalutoval, řidič mu srazil čepici a ta přistála v blátě.

„Z radiového spojení jsme vyrozuměli, že Malý spasi-
tel je pod tvým velením,“ prohlásil velitel. „Laskavě mi
ho ukaž.“

„Nikdy jsem o žádném spasiteli neslyšel,“ odvětil
Bobo.

Velitel zvedl pistoli a rozmáchl se. Bobovi začal téct
z nosu červený pramínek krve.

„Rychle, moknu a večere je hotová.“

„Jsem Bobo, kapitán chorvatské ar...“

Velitel pokývl řidiči, který popadl Boba za vlasy a smý-
kl jím tak, že se mu obličej zvrátil. Déšť mu odplavoval
krev stékající z nosu a úst do červeného šátku na krku.

„Pitomče!“ zařval velitel. „Žádná chorvatská armáda
neexistuje, jenom zrádci! Můžeš si vybrat, popravíme tě
buď tady a teď, nebo tě prozatím ušetříme. Stejně si ho
najdeme.“

„A nás stejně popravíte,“ zasykl Bobo.

„Samozřejmě.“

„Proč?“

Velitel vytáhl pistoli. Z rukojeti mu stékaly kapky deš-
tě. Přiložil Bobovi ústí hlavně ke spánku. „Protože jsem

srbský důstojník. A muž musí mít respekt ke své práci. Jsi připraven zemřít?“

Bobo semkl víčka, na řasách mu visely kapky deště.

„Kde je Malý spasitel? Počítám do tří, pak vystřelím. Jedna...“

„Jsem Bobo...“

„Dva!“

„... kapitán chorvatské armády...“

„Tři!“

Dokonce i v bušícím dešti zaznělo suché cvaknutí jako rána.

„Promiň, nejspíš jsem zapomněl zasunout zásobník,“ prohlásil velitel.

Řidič podal veliteli zásobník. Ten ho zastrčil do rukojeti, nabil a pistoli znovu zvedl.

„Poslední šance! Jedna!“

„Já... moje... jednotka je...“

„Dva!“

„... první pěchotní prapor v... v...“

„Tři!“

Další suché cvaknutí. Civilistovi na zadním sedadle uniklo zavzlyknutí.

„No ne! Prázdný zásobník. Zkusíme ten s těmi pěknými, lesklými patronami?“

Zásobník ven, nový dovnitř. Cvaknutí závěru.

„Kde je Malý spasitel? Jedna!“

Bobovo mumlání: „*Oče naš...*“

„Dva!“

Nebe se otevřelo, déšť padal s řevem, jako by se zoufale snažil zastavit to, co tu lidé provádějí. Pohled na Boba způsobil, že už to nevydržel a otevřel ústa, aby vykřikl, že to je on, že on je Malý spasitel, jeho chtějí, ne Boba, jen jeho, jeho krev můžou dostat. Ale v téže chvíli sjel Bobův pohled přes něj a kolem něj a on v něm spatřil zoufalou, intenzivní prosbu, viděl ho, jak vrtí hlavou.

Pak to Bobem trhlo, když kulka přerušila spojení mezi tělem a duší, a on sledoval, jak Bobův pohled pohasíná a jak z Boba odchází život.

„Ty,“ zařval velitel a ukázal na jednoho z mužů v první řadě. „Jsi na řadě. Pojď sem!“

V téže chvíli přiběhl mladý srbský voják, který předtím zabil nadporučíka.

„U nemocnice se střílí.“

Velitel zaklel a mávl na řidiče. V dalším okamžiku motor se zařváním naskočil a džíp zmizel v soumraku. Býval by mohl Srbům povědět, že nemají důvod se znepokojovat. Protože v nemocnici nemohli střílet žádní Chorvati. Neměli zbraně.

Boba nechali ležet na místě, s obličejem zabořeným do černého bahna. Jakmile se setmělo natolik, že je Srbové ve stanu nemohli vidět, vystoupil z řady, sklonil se nad mrtvého kapitána, uvolnil uzel a vzal si jeho červený šátek.